

- специфические сервисные услуги трансграничных перевозок: страхование автомобилей, выдача разрешений на выполнение автомобильных перевозок на иностранной территории, оформление дорожных сборов, определение весовых и габаритных параметров автотранспортных средств;

- сервисные услуги для подвижного состава и водителей: заправка и мойка автомашин, их техническое обслуживание и ремонт, организация охраняемой стоянки автотранспортных средств, обеспечение питания и досуга водителей;

- бизнес-услуги: банковские платежи, обмен валюты, размножение документов, телефонная и факсимильная связь, почтовые услуги, юридические услуги.

Основным сегментом рынка, дающим большую часть совокупной выручки, является таможенное обслуживание транспорта и грузов. При этом имеется в виду, что это возможно в случае функционирования постоянной рыночной структуры в виде терминала.

Такая структура создана в 1998 году и даже два самостоятельных подразделения: одно - на въезд в Республику Беларусь - "Брестгрузоавтосервис" и одно на выезд - на базе российско-белорусского предприятия "СовавтоБрест".

В принципе оба предприятия являются монополистами, так как это определено государственной политикой в данной области. В связи с этим естественно предположить, что оба они примут стратегию "стрижки купонов" в отношении рассматриваемого рынка. В то же время, технология обработки грузов, таможенное оформление автопоездов предусматривает определенные временные интервалы, что способствует расширению сферы услуг, включая организацию отдыха водительского состава. В связи с этим можно прогнозировать появление широкого круга фирм, стремящихся к завоеванию данного сектора рынка. Серьезную конкуренцию предприятиям может составить в будущем аналогичное предприятие на территории Республики Польша, так называемый терминал "Корыштын". Однако, в ближайшее время в связи с большой разницей в стандартах Польши и Беларуси на данном рынке, такая конкуренция исключена.

На основе опыта Польши, Германии, других европейских стран можно также отметить, что инфраструктура терминальных предприятий, находящихся в европейских транспортных коридорах, должна быть достаточно разветвленной и предлагать широкий комплекс различных услуг. При этом необходимо выработать определенную стратегию рекламы, производя ее функциональное и региональное распределение. Опыт последнего времени показывает, что вследствие недостаточной или недостоверной информированности грузоперевозчиков, транспортные потоки могут изменяться не в пользу рассматриваемого коридора.

ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM PRACY W ASPEKTCIE NORMY BS 8800

*Bogumił Konodyba-Szymański, Janusz K. Grabara
Politechnika Częstochowska, Polska*

Opublikowanie normy BS 8800 przyczyniło się do tego, że systemy zarządzania bezpieczeństwem pracy stają się centrum zainteresowań narodowych organizacji standaryzacyjnych jak i firm certyfikujących standardy bezpieczeństwa.

Równoległe z rosnącym przekonaniem, że na wartość produktu lub usługi mają wpływ koszty wypadków przy pracy obciążające firmę co staje się jednym z decydujących czynników konkurencyjności rynkowej. Przedsięwzięcia w tym zakresie są różnorodne, obejmują one optymalizację procesów pracy, szkolenia, nowe rozwiązania techniczne i technologiczne. Ponieważ jednak bezpieczeństwo pracy jest zagadnieniem wielopłaszczyznowym, które tylko w niewielkim stopniu może być traktowane jako wewnętrzny problem danego kraju dlatego też w związku z tym muszą być osiągnięte dwa cele:

- umiędzynarodowienie bezpieczeństwa pracy,
- harmonizacja prawodawstwa dotyczącego bezpieczeństwa pracy.

Aby osiągnąć ten cel normę z tego zakresu ustanowiono w Wielkiej Brytanii w maju 1996 roku. Normie tej nadano numer BS 8800 i nazwano Guide to occupational health and safety management systems.

Opierając się na tej normie własne rozwiązania z uwzględnieniem specyfiki danego kraju opracowały instytucje odpowiedzialne za normalizację w Australii we wrześniu 1996 roku (DR 96311 Guide to occupational health and safety management systems – general guidelines on principles, systems and supporting techniques), Holandii w październiku 1996 (NPR 5001), a także Hiszpanii także w 1996 roku (UNE 81-900,81-901,81-902).

Pod względem konstrukcyjnym normy wyżej wymienione normy są praktycznie identyczne z konstrukcjami norm dotyczących zarządzania jakością ISO 9001 i norm dotyczących zarządzania środowiskiem ISO 14001.

Wyróżnikiem Systemów Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy w stosunku do normy zarządzania jakością i zarządzania środowiskiem jest wprowadzona analiza i ocena ryzyka jakie występuje w danym środowisku zawodowym.

System zarządzania bezpieczeństwem pracy jest wynikiem ewolucji kultury pracy w zakładzie, jest on procesem, którego podstawą jest stałe dążenie do poprawy bezpieczeństwa pracy i informowanie o tym opinii publicznej, natomiast celem SZB jest produkowanie wyrobów przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko pracy do poziomu odpowiadającego ekonomicznie uzasadnionemu oraz stosowaniu najlepszej dostępnej technologii.

Określenie wymagań dla SZB umożliwia elektrowniom sformułowanie polityki i celów przy uwzględnieniu wymagań prawnych i tych znaczących aspektów bezpieczeństwa, na które zakład może oddziaływać.

Zakład powinien wdrożyć efektywny System Zarządzania Bezpieczeństwem w celuochrony zdrowia ludzkiego.

Posiadanie SZB ułatwia pozyskanie zaufania zainteresowanych stron, gdyż zakład może wykazać że:kładzie się nacisk raczej na prewencję, aniżeli działania likwidujące skutki -

można przedstawić dowody odpowiedniej troski o bezpieczeństwo załogi i zgodności z przepisami o BHP.

- realizuje proces ciągłego usprawnienia
- stosowane są zasady zrównoważenia i zintegrowania interesów ekonomicznych i pracowniczych

Do potencjalnych korzyści związanych z efektywnie działającym SZB można zaliczyć:

- utrzymanie dobrych stosunków publicznych i społecznych
- uzyskanie ubezpieczenia za rozsądną cenę
- poprawienie swojego image'u i udziału w rynku
- spełnienie wymagań certyfikujących
- poprawę kontroli kosztów.
- ograniczenie incydentów powodujących roszczenia z tytułu odszkodowań powypadkowych
- ułatwienie otrzymania zezwoleń i upoważnień
- poprawę stosunków przemysłu z władzami administracyjnymi
- sprostanie konkurencji

Zakład nie posiadający SZB, powinien najpierw ocenić aktualną swoją sytuację odnośnie bezpieczeństwa pracy, przez wykonanie przeglądu przygotowawczego, którego celem jest przeanalizowanie wszystkich aspektów bezpieczeństwa pracy, określenie ryzyka na które jest narażeni są pracownicy zakładu. Wyniki przeglądu umożliwią opracowanie raportu bezpieczeństwa stanowiącego podstawę do wprowadzenia Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem.

2. PLANOWANIE

Aspekty bezpieczeństwa pracy

Zkład powinien określić znaczące aspekty bezpieczeństwa pracy wynikające z jego działalności, które może kontrolować i może na nie oddziaływać. W związku z tym należy opracować, wdrożyć i utrzymać procedury obejmujące:

- wykrywanie, badania i oceny zagrożeń bezpieczeństwa pracy
- prowadzenie rejestru zagrożeń
- aktualizowanie otrzymanych danych.

Procedury te powinny uwzględniać:

- kontrolowane i niekontrolowane zagrożenia
- wpływ hałasu, pyłów, drgań i bodźców wzrokowych
- aspekty będące rzeczywistością lub potencjalną konsekwencją:
- typowe warunków działania
- nietypowe warunki działania, w tym warunki rozruchu i zatrzymania
- wydarzenia nietypowe, wypadki lub potencjalne sytuacje krytyczne
- doświadczenia z przeszłości, działalności bieżącej i działalności zaplanowanej.

3. PRZEGLĄD WSTĘPNY

Zakłady nie posiadające SZB, powinny najpierw ocenić aktualny stan bezpieczeństwa, przez wykonanie przeglądu przygotowawczego, którego celem jest przeanalizowanie wszystkich aspektów bezpieczeństwa i higieny pracy, określenie ryzyka, na które jest narażony zakład. Wyniki przeglądu umożliwiają opracowanie raportu o stanie bezpieczeństwa stanowiącego podstawę opracowania SZB.

Przeгляд powinien objąć cztery podstawowe obszary.

- a) wymagania zawarte w aktach prawnych i przepisach regulacyjnych
- b) identyfikacje zagrożeń
- c) analizę dotychczasowej działalności, procedur i zarządzenia bezpieczeństwem i higieną pracy
- d) ocenę wniosków z analizy dotychczasowych zdarzeń.

Procesy identyfikowania zagrożeń życia i zdrowia związanych z działalnością organizacji powinny obejmować wszystkie czynniki takie jak:.

- materialne środowisko pracy
- społeczne środowisko pracy,
- warunki organizacji pracy na stanowisku roboczym.

4. Wdrażanie i funkcjonowanie

Struktura

Dla skutecznego zarządzania bezpieczeństwem pracy należałoby wdrożyć konsekwentną realizację tych zadań od kadry kierowniczej i wszystkich komórek organizacyjnych zakładu, odpowiedzialnych za planowanie, kierowanie i kontrolę realizacji.

Kierownictwo powinno powołać swego przedstawiciela, który niezależnie od swoich obowiązków, będzie miał określone zadania, obowiązki i uprawnienia do egzekwowania i utrzymania SZB zgodnie z normami serii PN 18000 oraz informowania naczelnego kierownictwa o funkcjonowaniu tego systemu

Szkolenie

Pracownicy powinni być:

- uświadamiani i motywowani,
- informowani o zagrożeniach i ryzyku,
- ciągłe szkoleni,
- zachęcenie respektowania wymogów SZB

Informowanie

Przekazywanie informacji obejmuje procesy wewnętrznego raportowania działań i zdarzeń wypadkowych oraz prawie wypadkowych, a tam gdzie to pożądane również raportowania innych zewnętrznych instytucji. Informować zainteresowanych o Systemie Zarządzania Bezpieczeństwem Pracy i jego efektach

Dokumenty

Powinien zostać opracowany zestaw dokumentów pozwalający na odpowiednie opisanie wszystkich elementów SZB i korelacji zachodzących wewnątrz niego.

Dokumenty te powinny być tworzone pod kątem przyszłej integracji z dokumentami systemów zarządzania jakością i ochroną środowiska

Sterowanie dokumentami

Należy stworzyć obieg dokumentów taki, aby informacje w nich zawarte były jednoznaczne, okresowo weryfikowalne oraz dostępne wszystkim zainteresowanym stronom.

Zapobieganie zagrożeniom

Należy opracować i wdrożyć zakładowe procedury identyfikacji zagrożeń życia i zdrowia, likwidacji zagrożeń oraz procedury na wypadek katastrofy. Powinny one zawierać organizację i podział odpowiedzialności na wypadek katastrofy, systemy łączności awaryjnej, scenariusz działań oraz listy personelu.

5. MONITOROWANIE

Zakład powinien opracować odpowiednio udokumentowane procedury dla ciągłego i okresowego monitorowania podstawowych czynników stwarzających zagrożenia, a także oceny zgodności postępowania z odpowiednimi regulacjami prawnymi i wymaganiami zawartymi w programie oraz agregowania wyników monitoringu w formie jasnych związanych dokumentów.

6. AUDYT

Audyt Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem jest to sformalizowane działanie pozwalające stwierdzić zgodność Systemu z dokumentacją. Cele audytu mogą być różne od wewnętrznej potrzeby sprawdzenia funkcjonalności systemu po uzyskanie zewnętrznego certyfikatu.

7. PRZEGLĄD

Przeгляд powinien obejmować cały zakład w zakresie jego działań i usług. Przeгляд dokonuje kierownictwo i w jego wyniku stwierdza czy system jest przydatny i skuteczny, spełnia wymagania normy BS 88000 lub innych norm narodowych jak PN 18001 i pozwala na wprowadzenie ewntualnych zmian w polityce i celach systemu.

Literatura:

1. BS 8800 Guide to occupational health and safety management systems Wielka Brytania 1996 .
2. Projekty norm serii PN-Pr-18000

СОСТОЯНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

А.Г. Проровский

Брестский политехнический институт, Республика Беларусь

Проблема инновационной деятельности широко исследуется учеными республики. В рамках ее изучения было проведено исследование строительных предприятий.